

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

IKTATÓSZÁM: VII/13/29/2019.

EMLÉKEZTETŐ
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT ÜLÉSÉRŐL
2019. DECEMBER 19. 10.00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. emelet 439/A

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Bóka János, az Igazságügyi Minisztérium európai uniós és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős államtitkára, az Emberi Jogi Munkacsoport alelnöke köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy utoljára 2019. június 18-án ülésezett az Emberi Jogi Munkacsoport, amely alkalommal az ügyrend elfogadását követően a Munkacsoport áttekintette az emberi jogi kapcsolódású ágazati stratégiákat, a Magyarországgal kapcsolatos aktualitásokat és az IHRA keretében elfogadott antiszemitizmus-definíció alkalmazásának lehetőségeiről szóló előterjesztéseket. Javasolta, hogy az előre megküldött napirend kiegészítésre kerüljön a Magyarország Egyetemes Időszakos Felülvizsgálatára való felkészülés ütemezésével.

1. napirendi pont: A Magyarországot érintő aktuális emberi jogi kérdések (EU, ENSZ, ET/EBESZ)

Bóka János jelezte, hogy a háttéranyagok között szerepelt a nemzetközi jelentéstételre vonatkozó aktualitásokat tartalmazó táblázat, amelyben meg vannak jelölve az egyes mechanizmusokkal kapcsolatos ügyintézés felelősei megkönnyítve ezzel a tárcák közötti további együttműködést. Felhívta a figyelmet a Magyarországgal szemben folyamatban lévő alapjogi vonatkozású kötelezettségszegési eljárásokkal kapcsolatos táblázatra, amelyet szóban néhány aktualitással egészített ki.

Dancs Ferenc, a KKM migrációs kihívások kezeléséért felelős helyettes államtitkára az ENSZ vonatkozásában kiemelte Magyarország hároméves EJT tagságát, amely 2019-ben lejárt, vezérelve a konstruktív párbeszéd volt. A 42. ülészak során a Tanács 25 határozatot konszenzussal, 12 határozatot szavazással fogadott el. **Dancs Ferenc** az ENSZ Közgyűlés emberi jogi, humanitárius és szociális kérdésekkel foglalkozó III. Bizottság ülészakájával kapcsolatosan elmondta, hogy szerepeltek a napirenden gyermekjogokkal; vallás és hitbéli meggyőződés szabadságával foglalkozó határozatok – jellemzően a fejlődő országok által beterjesztve – melyek konszenzussal kerültek elfogadásra. Magyarország elhatárolódott a migrációs politikájának vezérlő elvével szemben megfogalmazott bekezdésektől. Szijjártó Péter miniszter úr több esetben is felszólalt. **Dancs Ferenc** elmondta, hogy a Kormány elfogadta a Kommunista Diktatúrák Áldozatainak Nemzetközi Emléknapja ENSZ Közgyűlése által történő kijelölésének kezdeményezéséről szóló 1635/2019. (XI. 14.) Korm. határozatot. Szijjártó Péter miniszter úr megkeresést intézett a V4 partnerek és a NATO külügyminiszterek részére a kérdésben. **Dancs Ferenc** beszámolt továbbá a KKM tárcaközi workshopjáról a „Nők, béke és biztonság” témakörében, amely 2019. december 18-án nagy sikerrel lezajlott. **Dancs Ferenc** az ET vonatkozásában kiemelte, hogy a Velencei Bizottság decemberi ülészakán elfogadásra került az ukrán nyelvtörvényről szóló ajánlás, amely komoly diplomáciai sikert

jelent. A VB véleménye hazánk számára kedvezőbb, a nemzetközi szervezetekben és partnereink felé is jól kommunikálható megállapításokat tartalmaz.

Dr. Völner Pál az IM parlamenti államtitkára, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke jelezte, hogy **Bóka Jánosnak** 10.30-kor más hivatalos programja miatt el kell hagynia az ülést. Ezzel összefüggésben javasolta, hogy **Bóka János** a 3. napirendi pont tekintetében a beszámolóját tartsa meg, majd utána térjenek vissza az eredeti napirendihez. A Munkacsoport egyetértett a javaslattal.

Bóka János rövid összefoglalót adott a *Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport* tevékenységéről. A Tematikus Munkacsoportnak jelenleg 14 civil tagja van, 2013 óta összesen 8-szor ült össze, 2017-ben a Munkacsoport tagsága bővült a négy legnagyobb újságírói szövetséggel. Kiemelte a Munkacsoport két kulcskérdését. A *Nemzetközi Holokauszt Megemlékezési Szövetség keretében kidolgozott antiszemitizmus-definíció alkalmazásának lehetőségei* tekintetében elmondta, hogy a magyar Kormány 2019 februárjában elfogadta a Nemzetközi Holokauszt Megemlékezési Szövetség keretében kidolgozott antiszemitizmus-definíció alkalmazásának előmozdításáról szóló 1039/2019. (II. 18.) Korm. határozatot, amely átveszi az IHRA keretében kidolgozott definíciót és annak gyakorlatba való átültetése érdekében, 2019. április 30-i határidővel feladatokat szabott a feladat- és hatáskörrel rendelkező tárcák számára. A kormányhatározat értelmében kellett a Tematikus Munkacsoportnak megvizsgálnia az antiszemitizmus-definíció alkalmazásának lehetőségeit. A Tematikus Munkacsoport 2019. március 26-án ülésezett, a definíció alkalmazhatóságát átfogóan vizsgálta és az észrevételeinek az Emberi Jogi Munkacsoport részére történő megküldéséről döntött. Az Emberi Jogi Munkacsoport minden tagja egyetértett azzal, hogy a Tematikus Munkacsoport ülésén megfogalmazott észrevételek, javaslatok továbbításra kerüljenek az Igazságügyi Minisztériumnak és a Kormány részére készülő jelentés részét képezze. A *Globális informatikai vállalatok weboldal letiltási gyakorlata és a kapcsolódó jogi szabályozás áttekintése* kapcsán elmondta, hogy a Tematikus Munkacsoport egyik civil tagja kezdeményezte rendkívüli ülés összehívását, arra hivatkozva, hogy az európai parlamenti választások előtt az egyik globális cég több országban is politikai tartalmú weboldalakat tiltott le. Az Emberi Jogi Munkacsoport rendkívüli ülés összehívását akkor nem tartotta indokoltnak, ugyanakkor a 2019. június 18-ai ülésén a kérdést megvitatta és javasolta, hogy a téma kerüljön a Tematikus Munkacsoport következő ülésének napirendjére. **Bóka János** elmondta, hogy a munkacsoportülésen azzal az ügyrendi javaslattal élt, hogy a megalakuló digitális szabadság munkacsoport képviselői rendszeres időközönként számoljanak be a Tematikus Munkacsoport tagjainak a tevékenységükről. Ez lehetőséget adna a Tematikus Munkacsoport tagjainak arra, hogy kérdéseket tegyenek fel vagy javaslatokat fogalmazzanak meg a digitális szabadság munkacsoport munkájával kapcsolatban.

Dr. Szilas Katalin, a FRA nemzeti összekötője felhívta a figyelmet a Nemzetközi Alapjogi Ügynökség honlapjára, amely részletes tájékoztatást ad az Ügynökség tevékenységéről. A magyar vonatkozású hírek közül kiemelte, hogy a FRA Igazgatótanácsába minden tagállam delegálhat tagot. Magyarország új igazgatótanácsi tagja Varga Réka, az AJBH főtitkára lett. Michael O' Flahertynek, a FRA igazgatójának lejár a mandátuma, amely a FRA alapító rendelete értelmében 3 évre meghosszabbítható, melyről a megfelelő uniós szervek döntenek. Az Alapjogi Ügynökség 11. éve működik, az alapító rendelet alapján két alkalommal lezajlott a FRA külső, független értékelése. Az ajánlásokban minden alkalommal szerepelt, hogy érdemes lenne felülvizsgálni az alapító rendeletét. A FRA szeretne önállóbb, kezdeményezőbb, proaktívabb szerepet játszani, ami nem fér össze az eredeti küldetésével, ami egy adat- és információgyűjtő, jelentésíró ügynökség lenne. A FRA az EU-s szinten egyre jobban látható, bevett gyakorlat a tanácsi munkacsoportokban a jelentések bemutatása, a tanácsuléseken a különböző miniszteri formációkban rendszeresen részt vesz az igazgató, ahol ezek a témák felmerülnek. **Szilas Katalin** felhívta a figyelmet az Alapjogi Információs Rendszer (EFRIS) elindítására. Ez egy online adatbázis, amely nagyon sok szempont alapján kereshető. Elérhető benne

a különböző európai uniós és nemzetközi (ENSZ, ET) monitoring mechanizmusok alapjogi szempontból releváns ajánlásai, jelentései. Tagállamra, egyezményre, monitoring mechanizmusra lehet az adatbázisban keresni. Hangsúlyozta, hogy az adatbázisban szereplő anyagokba a FRA újabb anyagokat nem tett, csak összegyűjtötte és kereshetővé tette a különböző nemzetközi szervezetek honlapján elérhető anyagokat. Az EFRIS jól használható a jelentéstételi mechanizmusok során. **Szilás Katalin** kiemelte, hogy a FRA minden évben éves jelentést készít az alapvető jogoknak az Európai Unión belüli érvényesüléséről, az alapjogokkal kapcsolatos helyzetértékelésről. Az éves jelentés 10. fejezetének témáját a szerint határozzák meg, hogy mit tartanak abban az évben kiemelt jelentőségű kérdésnek. A 2018. és a 2019. évről szóló jelentés kiemelt témája az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai voltak, a következő év fókusz-fejezete pedig az Alapjogi Charta 20 éves évfordulója kapcsán a Charta alkalmazásáról fog szólni. **Szilás Katalin** a migrációs folyamatok nyomon követése kapcsán elmondta, hogy 2015-ben havi rendszerességgel kezdtek el közzétenni jelentést a FRA megítélése szerint leginkább érintett tagállamokra, melyet a közelmúltban negyedéves gyakoriságúra változtattak. 2020-ban több olyan kiadványt fognak megjelentetni, amelyek ezzel a témával foglalkoznak. **Szilás Katalin** továbbá felhívta a figyelmet arra, hogy a FRA 2018-ban kiadott egy jelentést a civil szervezetek helyzetével kapcsolatban, amely egyrészt kevésbé volt illeszthető a FRA mandátumának keretébe, másrészt módszertanilag és következtetéseit tekintve sem volt támogatható. A FRA megkérdezte a civil szervezeteket tömörítő platformjában részt vevő civil szervezetek véleményét a helyzetről, melyet 2020-ban nyilvánosságra fog hozni. Ez az anyag várhatóan leíró és nem ajánló jellegű lesz, a nyilvánosságra hozatala 2020 áprilisában várható.

2. napirendi pont: Tájékoztatás a Magyarország Egyetemes Időszakos Felülvizsgálatára való felkészülés ütemezéséről

Völner Pál felkérte **Dancs Ferenc** helyettes államtitkár urat, hogy tájékoztassa a Munkacsoportot az ütemtervről.

Dancs Ferenc elmondta, hogy a magyarországi emberi jogi helyzet soron következő egyetemes időszakos felülvizsgálatára (UPR) 2021. április-májusában, a 39. UPR ülészak során kerül sor Genfben. A KKM összeállította a felkészülési ütemtervet. Tekintettel arra, hogy a 3. felülvizsgálatra pontosan 5 évvel a 2. felülvizsgálat után kerül sor, a 3. felülvizsgálat alkalmával hasonló ütemtervet követhetünk, mint a 2. felülvizsgálat során. Az ülészak során Magyarország a felülvizsgálat alá vont 9 ország közül várhatóan a 6. lesz.

Hevesi Ágnes, a KKM Nemzetközi Szervezetek Főosztályának vezetője az ütemtervvel kapcsolatban elmondta, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport Magyarország 1. UPR felülvizsgálatának nyomán alakult, elsődleges mandátuma az volt, hogy a UPR felülvizsgálatokat, illetve az ajánlások teljesülését kövesse és ennek kapcsán fogalmazzon meg javaslatokat. A megküldött háttéranyag tartalmazza az időbeli ütemtervet. Hangsúlyozta, hogy a UPR jelentés elkészítése annyiban eltér minden más nemzetközi emberi jogi egyezmény végrehajtásával kapcsolatos kormányjelentéstől, hogy nem egy egyezmény rendelkezéseit kell áttekinteni, hanem az adott ország maga határozhatja meg, mely kérdésekre helyezi a hangsúlyt. A jelentés 20 oldal terjedelmű lehet, de a melléklete nem korlátozott. A 3. UPR jelentés összeállítását 2020 májusában lenne célszerű elkezdni, amikor is a KKM helyettes államtitkári szintű levélben kéri majd a társtárcáktól az illetékességi körükbe tartozó egyes ajánlások végrehajtásáról szóló részanyagok megküldését angol nyelven. Amikor a jelentés 80%-osnak tekinthető, akkor keresné meg a KKM az EJMCS egyes tematikus munkacsoportjait, hogy tekintsék át az egyes ajánlások végrehajtásának állását.

Völner Pál az elhangzottaknak megfelelően kérte a Tematikus Munkacsoportok elnökeit, hogy a 2016-os UPR ajánlásokat napirendre tűzni szíveskedjenek. A Titkárság az emlékeztetővel együtt megküldi, hogy mely ajánlások tartoznak az egyes munkacsoportok feladatkörébe.

3. napirendi pont: Tematikus Munkacsoportok elnökeinek beszámolója

Völner Pál elmondta, hogy az Emberi Jogi Munkacsoportról szóló kormányhatározat 10., 11., 12. és 13. pontjai rendelkeznek az Emberi Jogi Kerekasztal felállításával és működésével kapcsolatos szabályokról. A hatékony munkavégzés érdekében kiemelt feladatnak tekinti a tematikus munkacsoportok működésével kapcsolatos tapasztalatok megosztását. Erre való tekintettel javasolta, hogy ez a téma állandó napirendi pont legyen az Emberi Jogi Munkacsoport ülésein és minden félévben kerüljön sor 2-3 tematikus munkacsoport elnökének beszámolójára, a gyakorlati tapasztalatok megosztására. **Völner Pál** az *Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport* tekintetében elmondta, hogy a Tematikus Munkacsoportnak jelenleg 21 civil tagja van, 2013 óta 13 ülés tartott. A Tematikus Munkacsoport kiemelten foglalkozik a gyűlölet-bűncselekmények témájával, amely több alkalommal szerepelt a napirenden. Ezen kívül a UPR ajánlások széles köre is a Tematikus Munkacsoport feladatkörébe tartozik, amely szintén kiemelt kérdés volt. Ezen kívül az utóbbi időben előtérbe kerül az áldozatvédelmi rendszer működése is. Külön kiemelte, hogy a Tematikus Munkacsoport többször tartott együttes üléseket más tematikus munkacsoportokkal, és számos alkalommal meghívtunk olyan szervezeteket is (pl. OBH, Legfőbb Ügyészség), amelyek nem tagjai az Emberi Jogi Kerekasztalnak. 2017-ben együttes ülésre került sor a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoporttal, amikor négy nemzetközi szervezet, az ENSZ, az ET, az EBESZ és az EU képviselői tartottak előadást arról, hogy a civil szervezetek hogyan tudnak bekapcsolódni a nemzetközi szervezetek munkájába. Az *LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport* annak ellenére, hogy csupán 5 civil szervezet a tagja, ez az egyik legaktívabb munkacsoport, 2013 óta 12-szer ülésezett. Munkamódszerét tekintve, a civil szervezetek kérésére a nemzetközi szervezetek ajánlásainak nyomán követésére kerül sor. A civil szervezetek írásban javaslatokat fogalmaznak meg ezeknek az ajánlásoknak a megvalósítására, amelyre a kormányzat szintén írásban válaszol. Az üléseken a civil szervezetek és a kormányzat következtetéseinek megvitatására kerül sor, ami mellett egy jelentős írásos anyag is rendelkezésre áll, ami a részleteket tartalmazza. Kiemelte a Tematikus Munkacsoport 2016. május 11-ei rendkívüli ülését, amelynek összehívását a Magyar LMBT Szövetség kezdeményezte, a Magyarország 2017. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló törvényjavaslat 98. §-ának megtárgyalása céljából. A javaslat módosította volna a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló 2009. évi XXIX. törvényt. A törvény módosítására végül nem került sor, de a Tematikus Munkacsoport ülése jelentősen hozzájárult a civil szervezetek és a kormányzat közötti párbeszéd kialakításához.

4. napirendi pont: Egyebek

Völner Pál elmondta, hogy a Titkárság javasolta, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport a következő ülésén fogadjon el egy munkatervet, amely tartalmazza majd azokat a témákat, amelyek az egyes ülések napirendjén előre tervezhetően szerepelni fognak, valamint a Munkacsoportot érintő egyéb feladatokkal, monitoring mechanizmusokkal és az egyes stratégiák felülvizsgálatával kapcsolatos információkat. A tavaszi félév során elkészül egy tervezet, amelyet írásban köröztetünk majd. Kérte a tárcákat, hogy ehhez hozzájárulni szíveskedjenek, illetve jelezzék, ha van egyéb olyan kiemelt téma, amelyre fontos lenne, hogy a munkaterv kitérjen. **Völner Pál** további hozzászólás hiányában lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Könyi László Éva kabinetfőnök

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál parlamenti államtitkár, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke